

Z OBSAHU	Nové mlčící církve. Martyrium křesťanů na Blízkém východě	04
	Kontrarevoluce ducha. Vlastenectví je úhelným kamenem domova	06
	Personalismus a kultura života	08
	Šťastné děti. Rozhovor s Adamem a Magdalenou Bartoňovými	13

TRADICE OTCŮ

Z promluv svatého biskupa
Ondřeje Krétského
(kolem 660–740)

Řekněme, i my řekněme Kristu: *Požehnaný, který přichází ve jménu Páně, král izraelský. Jako palmové ratolesti k němu pozvedněme poslední slova na kříži. Neoslavujeme ho olivovými ratolestmi, ale vzájemnými skutky lásky, ty jsou tou pravou Kristovou oslavou. Jako roucha prostřeme pod jeho nohy všechny touhy svého srdce, aby do něho vstoupil a byl cele v nás, a také my abychom byli cele v něm a on aby se v nás cele zjevil. Řekněme Siónu ústy volajícího proroka: Důvěřuj, siónská dcero, a neboj se: Hle, tvůj král k tobě přichází, je pokorný a jede na oslu, na oslátku, osličím mláděti.*

Přichází ten, který je všudypřítomný a který všechno naplňuje, a přichází, aby v tobě uskutečnil spásu všech. Přichází ten, který *nepřišel volat k obrácení spravedlivé, ale hříšníky, a přichází, aby zpět povolal ty, kteří zbloudili v hříchu. Nuže neboj se, Bůh je v tvém středu, nezakolísáš. [...]*

Rozsvít' se, voláme s Izaiášem – a jeho hlas zní jak svatá polnice –, *rozsvít' se, neboť vzešlo tvé světlo a Hospodinova velebnost září nad tebou. Jaké je to světlo? Je to přece světlo, které osvícuje každého člověka, přicházejícího na svět. Ano, je to světlo věčné, světlo mimo čas, a přece svítící v čase, světlo, které se zjevilo v těle, a přece skryté přirozeností, světlo, skrze které povstal svět, ale které svět nepoznal.*

Hospodinova sláva. Jaká sláva? Je to zajiště kříž, na němž byl oslaven Kristus. Neboť on je odlesk slávy Otcovy, jak sám řekl před svým utrpením: Nyní je oslaven Syn člověka a Bůh je oslaven v něm, ano, hned ho oslaví. Slávou nazývá Kristus na tomto místě své vyvýšení na kříž. Neboť kříž je Kristovou slávou, ano, jeho povýšením. Sám přece říká: A já až budu vyvýšen, potáhnu všechny k sobě.

Křesťus na trůnu, Baptisterium San Giovanni, Florencie (13. stol.). Foto: Wikimedia Commons

Základní ujasnění

V roce 2005 jsem se při pobytu v USA seznámil s velmi zkušeným pilotem Brianem. Když vyprávěl o své práci a o tom, jak zaškoluje začínající piloty, řekl: „Vždy jim kladu na srdce jedno: Pamatuj si, že existuje Bůh a ty to nejsi!“

Možná, že tato slova vyvolají u některých úsměv, ale nepřehlédněme, co se za tím skrývá. Je tu ukryta hluboká pravda – a ta pak může vést k základnímu vyjasnění. Pravda ohledně existence Boha, se kterou musím počítat, a pravda o mně a o tom, kým nejsem. Platí totiž: kdo dobře rozlišuje, dobře učí a může i správně žít. Zvlášť v nejdůležitějších skutečnostech života je třeba, abychom správně rozlišovali. Pokušení zapomenout, že existuje Bůh, je v dnešní době velmi silné. A podobně je tomu i s pokušením jednat tak, jako bych byl bohem já. Kdo zapomene na toto nejzákladnější rozlišení, ten – řečeno matematicky –

při výpočtu složité rovnice udělal chybu hned na prvním řádku, a ta se pak promítá do všeho dalšího...

K podobnému základnímu ujasnění nás směřuje i slavnost Ježíše Krista Krále. Ježíš je pravý Bůh, který je Pánem všeho a všech, a to bez ohledu na to, zda se to někomu líbí, nebo ne. Má právo být Pánem i mého srdce. Při tomto ujasnění je pak na místě upřímná odpověď každého z nás: Pane, chci, abys byl Králem i mého srdce.

Není bez zajímavosti, že nejstarší opis textu z Nového zákona, který se zachoval, je právě od svatého Jana (části veršů 18,31–33; 37–38), kde sám Ježíš vyjadřuje, že je Král (více k tomuto tématu ve 12. čísle *Milujte se!* na str. 22–25, viz www.milujte.se). Nechce nám Bůh i tímto pomoci k základnímu rozlišení, že Ježíš je opravdu Král?

P. Marek Dunda

Foto: www.thetrumpet.com
Ahmad Al-Rubaye/AFP/Getty Images

Arcibiskup Fisichella: Pro Evropu nemohou být všechna náboženství stejná

Je příliš povrchní domnívat se, že společná měna nebo výměna studentů v rámci projektu Erasmus vytvoří evropskou soudržnost. Ta musí být založena na hlubším kulturním projektu, respektujícím různosti a schopným originální syntézy. Mluvil o tom předseda Papežské rady pro novou evangelizaci, arcibiskup Rino Fisichella, který se zároveň věnuje pastoraci členů italského parlamentu. Z toho titulu se také koncem října zúčastnil v Římě setkání nadepsaného „Křesťanská Evropa“. Účastnili se ho politici levicové Demokratické strany, včetně vedoucích jejích skupin ve sněmovně reprezentantů a v senátu.

Arcibiskup Fisichella hovořil o permanentní krizi doprovázené ztrátou společných hodnot našeho kontinentu a zříkáním se jeho křesťanských kořenů. Jak podotkl, bez křesťanství je Evropa nepochopitelná. „Pro Evropu nemohou být všechna náboženství stejná,“ zdůraznil předseda nové Papežské rady. Vyvážený vztah rozumu a víry, typický pro křesťanství, které nikdy nepohrdalo rozumem, budeme v jiných náboženstvích hledat obtížně, řekl arcibiskup Fisichella.

Druhým referentem setkání nad tématem křesťanské Evropy byl bývalý italský premiér Massimo D'Alema. Tento někdejší exponent již neexistující Komunistické strany Itálie přiznal, že jeho země Církve stále potřebuje.

RaVat

Masakr bagdádských křesťanů

Noc z 31. října na první listopad pravděpodobně navždy vstoupí do dějin přinejmenším iráckých křesťanů. Při obsazení bagdádského kostela zasvěceného Panně Marii během večerní mše svaté a při následném osvobozovacím pokusu zahynulo 58 lidí a 78 lidí bylo zraněno. Dvacet z nich je v těžkém stavu. Mezi zabitými byli i dva mladí syrsko-katoličtí kněží, kteří se velmi angažovali v mezináboženském dialogu a v charitativních činnostech.

Skupina několika teroristů nejdříve zaútočila v bagdádské čtvrti Karrada na burzu, kde zabila několik lidí, a vzápětí se uchýlila do nedalekého kostela, kde zrovna probíhala mše svatá za účasti asi sto dvaceti farníků. Tam ozbrojenci ihned zabili jednoho z kněží a zahnali věřící do jednoho místa. Pak začalo vyjednávání s iráckými bezpečnostními silami. Když vyjednávání začalo selhávat, irácké velení rozhodlo o zahájení osvobozovací akce. Během ní zahynula většina z několika desítek obětí, pravděpodobně především při explozích granátů a vest s výbušninami, které měli teroristé na sobě.

Za útokem pravděpodobně stálo hnutí, které si říká islámský stát v Iráku. Patří k sunnitským radikálům a považuje se za samostatnou odnož al-Káidy. Během přepadení kostela volal do irácké televize Bagdadíja muž, který vyslovil jménem útočníků požadavky – a to propustit přívržence al-Káidy vězněné v Iráku, ale také v Egyptě. Dalším požadavkem bylo propuštění dvou muslimských žen, které jsou údajně zadržovány v koptských kláštorech v Egyptě, kde žije velká křesťanská menšina.

P. Vincent Van Vossel, CSSR, představený bagdádských redemptoristů, který žije v Iráku 40 let a učí na Babel College v Bagdádu, řekl, že masakr z 31. října staví katolíky před vážné dilema. Mají v zájmu svých rodin emigrovat, nebo zůstat a riskovat život? Procentuální podíl křesťanů mezi iráckými uprchlíky je mnohem vyšší než u ostatních vyznání. Většina z nich dnes žije v zahraničí.

Pohřeb dvou zabitých kněží se konal v úterý 2. listopadu 2010 v Bagdádu v chaldejském kostele sv. Josefa. Kondolenční telegram k pohřbu obou kněží zaslal také Benedikt XVI. „Hluboce otřesen násilnou smrtí tolika věřících a kněží Tha'ira Saada a Boutrose Wasima,“ píše papež, „chtěl bych vyjádřit svou duchovní účast na posvátném pohřebním obřadu a modlím se, aby tito bratři a sestry byli Kristovou milostí přijati do Otcova domu.“ Benedikt XVI. zmiňuje nevýslovné utrpení tamních křesťanů a podotýká, že cílem těchto útoků, naprosto pohrdajících životem, je podlomit důvěru a občanské soužití. V závěru papež apeluje, aby se tato oběť stala zárodkem míru, skutečného znovuzrození a smíření.

ČRo 6, ICN, RaVat

Současná mladá generace je více pro život

Sociologické průzkumy, rekordní účast na Pochodech pro život v roce 2009 a 2010 ve Washingtonu a strmý nárůst studentských skupin „Pro-life“ v posledních čtyřech letech jsou důkazem, že lidé narození v USA mezi lety 1970–1990 jsou více pro-life než generace předchozí. V osvětě pomáhají sonografy organizace *Knights of Columbus* a také internetové aktivity organizací *Live Action*, *Students for Life* a *Catholic Vote*, které pozitivně ovlivňují postoj lidí v otázkách ochrany života.

CatholicCulture.org

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Benedikt XVI. k brazilským biskupům o ochraně života

Ve čtvrtek 28. října přijal papež Benedikt XVI. několik brazilských biskupů při jejich návštěvě *ad limina*. Mimo jiné jim řekl: „Povinnost přímo jednat k zajištění spravedlivého uspořádání společnosti náleží laikům. Vaše povinnost jako biskupů je, spolu s vašimi kněžími, nepřimá, protože musíte přispívat k očistění rozumu a k morálnímu probuzení sil nutných k vytváření spravedlivé a bratrské společnosti. Nicméně když je to požadováno základními právy osoby nebo spásou duší, pastýři mají závaznou povinnost uveřejnit mravní soudy, dokonce i o politických tématech. [...] Bylo by úplně falešné a iluzorní hájit politická, ekonomická nebo sociální práva, která v sobě nezahrnují důraznou obranu práva na život od početí do jeho přirozeného konce.“

Když jde o obranu nejslabších, kdo je více bezbranný než nenarozené dítě nebo pacient ve vegetativním nebo kómatózním stavu? Když politické záměry otevřené nebo skryté uvažují o zrušení trestnosti potratů nebo eutanazie, demokratický ideál (který je opravdu demokratický, když uznává a chrání důstojnost všech lidských bytostí) je veden na scestí ve svých skutečných základech.

Z tohoto důvodu, drazí bratři v biskupské službě, se při hájení života nesmíme bát nepřátelství nebo nepopulárnosti odmítající každý kompromis a dvojznačnost, která by nás přizpůsobovala mentalitě tohoto světa.“

HPŽ ČR

Proti sexuální výchově je už více než 15 tisíc občanů!

Výbor na obranu rodičovských práv (VORP) bojuje od svého vzniku proti povinnému vyučování předmětů a témat, v nichž není všeobecná společenská shoda názorů. Sexuální chování člověka k takovým tématům rozhodně řadí. Proto také VORP odmítl vnučování tzv. „otevřené sexuální výchovy“ povinně do škol, o které se snažili ideologové skrze MŠMT v létě 2010. VORP to zdůvodňuje tím, že tento směr popírá morální hodnoty uznávané podstatnou částí naší společnosti.

Zároveň však rodičům nezakazuje, aby se jejich děti zúčastnily jakéhokoli nepovinného předmětu, pokud je pro ně rodiče dobrovolně vyberou.

VORP bojuje za svobodu názorů a volitelnost proti netolerantnímu donucování, proti kterému neexistují obranné prostředky. V současné době jsou dokonce ti rodiče, kteří by se vši rodičovskou zodpovědností nechťeli, aby se jejich děti účastnily výuky sexuální výchovy ve škole, vystaveni riziku konfliktu se zákonem, který může skončit až obviněním ze zanedbávání péče o dítě.

VORP doporučuje rodičům k výběru takové projekty rodinné výchovy, které respektují věk, stud a důstojnost dětí, a kde je sexualita zasazena do morálního rámce. S velkým znepokojením proto aktivisté za práva rodičů zaznamenali informaci o spolku homosexuálů Charlie, který pomocí výhrůžek a ve spolupráci s ministerstvem školství zasáhl do osnov nově akreditované a dobrovolně volitelné etické výchovy, která je prý „zatížena konzervativním a náboženským nazíráním“.

VORP zdůraznil, že náboženské nebo „konzervativní“ názory nejsou přece v demokratické společnosti zakázány. Naopak, *Listina základních práv a svobod* v čl. 15 odst. 1 konstatuje, že „Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání je zaručena.“, v čl. 17, odst. 1: „Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny“ a konečně v čl. 32, odst. 4 „Péče o děti a jejich výchova je právem rodičů“.

Petici za vyjmutí prvků sexuální výchovy z osnov a za to, aby se taková výchova stala pouze dobrovolně volitelnou předmětovou složkou v českých školách, podepsalo k 5. listopadu 2010 již více než 15 tisíc lidí. Nejvíce podpisů přišlo dosud z Prahy, na druhém místě je Severomoravský kraj, další příčku drží jižní Morava.

RC, www.nesexuveskole.cz

SLOVO KNĚZE

Probíhá nedělní Mše svatá. Kněží spolu asi se 130 věřícími katolíky slaví Eucharistii – vrcholné mysterium Církve. Nekrvavým způsobem se zpřítomňuje Kristova kalvárská Oběť. Chrámem zní slova Písma svatého a zpěvy chvály, díky a proseb...

Vtom bránu katedrály rozráží několik ozbrojených muslimů. Začnou tím, že zastřelí sloužícího kněze a několik dalších lidí. Ostatní jsou nahnáni do kouta. Míří na ně hlavně kulometů. Teroristé vznášejí své požadavky: Propustit kamarády z vězení v různých státech a dát svobodu dvěma údajným muslimkám v kterémsi klášteře kdesi v Egyptě. Požadavky dílem nerealistické, dílem fiktivní. Následuje záchranná akce bezpečnostních složek. Úděl v chrámu kulminuje. Odjštění trhavin na tělech muslimů. Tlaková vlna pohlcuje životy padesáti věřících. Zbývající krvácejí a úpějí... Oběť mystického těla Kristova byla o této neděli krvavá. Není to akční film. Je to Bagdád 31. října 2010.

Člověk si těžko umí představit něco hroznějšího. Přímočarý akt násilí na civilistech v pro ně nejsvětější chvíli. Jsou to novodobí mučedníci, naši bratři a sestry ve víře. Zemřeli z lásky ke Kristu a můžeme oprávněně doufat, že je náš Pán v tuto děsnou chvíli posiloval a pak přijal do své náruče.

Myslím, že právě tento teroristický čin by nás křesťany, zvláště katolíky, měl mobilizovat. Ne vzít zbraně do rukou, ale upevnit a oživit vlastní víru a ochotu přinášet oběti z lásky k Bohu a bližnímu. Hledejme konkrétní způsob pomoci a podpory bratřím a sestrám v zemích, kde jsou kruté pronásledování. Nebojme se i vydat za nimi, bude-li třeba. Proč mají křesťané prchat ze země, jež je jejich vlastí a kterou obývali dlouho před islámem? Buďme též bdělí k rostoucímu vlivu Prorokova náboženství v Evropě, když vidíme, až jaké hořké plody může vydat. Nejen dialog s muslimy, ale též autentické zvěstování evangelia o Božím milosrdenství a o spásě všech v Ježíši Kristu našem Pánu je dobrou odpovědí.

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP,
dominikánský kněz,
magistr noviců

NOVÉ MLČÍCÍ CÍRKVE

Martyrium křesťanů na Blízkém východě

Konstituce II. vatikánského koncilu *Gaudium et spes* je sice konstitucí o církvi v dnešním světě, marně bychom v ní však hledali zmínku o komunismu, který byl přece oním současným světem pro stamiliony tehdejších křesťanů. Otcové koncilu měli své důvody. Usoudili zkrátka, že jsou to mlčící církve, že pro dobro křesťanů trpících za železnou oponou není dobré mluvit otevřeně.

Dnes, po více než čtyřiceti letech, se situace opakuje. Ve Vatikánu sotva skončila Synoda biskupů o Blízkém východě, kde zasedali za přítomnosti papeže téměř všichni biskupové tohoto regionu. Hned v úvodu nicméně předeslali, že nebudou mluvit o problémech, o beznaději svých věřících. Alespoň navenek ne. Na podobné zamlčování problémů tamních církví jsme ostatně byli zvyklí. Kdokoli žádal o rozhovor křesťana z této oblasti, dobře ví, jak těžké je dobrat se pravdy. K takovému rozhovoru je v podstatě nutné připravit nejen otázky, ale i odpovědi a čekat, zda dotazovaný potvrdí informace získané z jiných zdrojů. Zkrátka křesťané Blízkého východu vědí, že nemohou kriticky mluvit o islámu. Jediná dovolená kritika je vůči Izraeli.

Závoj mlčení kolem Synody biskupů o Blízkém východě samozřejmě nijak nezpochybnuje její význam. Její účastníci sice nemohli mluvit otevřeně navenek, ale zcela upřímně mohli mluvit mezi sebou a se Svatým otcem. Snad bychom už na synodu mohli zapomenout, kdyby nedošlo k masakru syrských katolíků v Bagdádu. Utrpení tamních křesťanů náhle vyšlo najevo. Svatý stolec zareagoval velmi jednoznačně na mezinárodním fóru. O to naléhavěji, že jeho současný představitel při OSN v New Yorku byl poslední čtyři roky nunciem právě v Bagdádu, některé oběti atentátu znal osobně a v situaci iráckých křesťanů se velmi dobře orientuje.

Vzhledem k tomu, že my bychom o tamních mlčících církvích mlčet neměli, chtěl bych připomenout dvě sy-

Theotokos, Hagia Sofia, Istanbul (9. stol.)
Foto: Flickr, Dimitry B

Křesťané Blízkého východu jsou novými mlčícími církvemi. O jejich situaci se nedá mluvit nahlas. Nedávný masakr katolíků v Bagdádu nás ovšem zavazuje k pozvednutí hlasu.

nodní vystoupení, která se taktice mlčení vymykala. Zvláštní souhrou okolností jde o vůbec první projev, totiž papežský, a jeden z posledních, tentokrát už ne Benediktův, ale jednoho libanonského biskupa.

Své zamyšlení v úvodu synody věnoval Benedikt XVI. Kristovu božství. Účastníci synody dobře chápali proč. Právě tuto pravdu víry popírá naprostá většina obyvatel Blízkého východu: Židé i muslimové. Jinými slovy, hned na počátku zasedání zamířil papež k podstatě

kontroverze. Mluvil také o utrpení mučedníků, které očišťuje svět od falešných božstev a o významu víry prostých lidí, která je silou Církve; zkrátka ty nejpodstatnější věci, které křesťané na Blízkém východu musí slyšet.

V druhém ze zmíněných projevů arcibiskup Raboula Beylouni promluvil o špatných zkušenostech s křesťansko-islámským dialogem. Podle libanonského biskupa je neúspěch předem zakotven v Koránu. „Korán totiž dovoluje muslimovi ukrývat před křesťanem pravdu a dokonce i mluvit a jednat proti tomu, čemu skutečně věří a co si skutečně myslí,“ uvedl doslova. Jak dodal, jde o knihu obsahující množství protimluv. Jednou dovoluje považovat křesťana za člověka pokorného a zbožného, jinde ho má za bezbožníka, odpadlíka a modloslužebníka. Arcibiskup Beylouni také připomněl, že Korán „přikazuje šířit víru silou, pomocí meče. Proto také muslimové neuznávají náboženskou svobodu.“ Tolik libanonský arcibiskup.

Zajímavé je, že obě tato vystoupení měla také výrazný mariologický akcent. Osnovou papežova zamyšlení bylo rozjímání o Marii jako Theotokos a Ženě z dvanácté kapitoly Apokalypsy. U arcibiskupa Beylouniho se Maria objevila coby program dialogu s muslimy. Vzhledem k tomu, že ji uctívají, je třeba začít s dialogem právě u ní. „Jako Matka všech nás bude provázet ve vztazích s muslimy, aby jim ukázala pravou tvář svého Syna,“ řekl libanonský arcibiskup.

Ten silný mariánský akcent vybízí k zamyšlení. Nelze vyloučit, že i v těchto mlčících církvích vítězství přijde skrze Marii.

Krzysztof Bronk

Krzysztof Bronk pracuje jako redaktor polské redakce Radia Vaticana.

VOLBY V USA 2010

Američtí voliči řekli „obamismu“ jasné „Ne!“

Výsledky letošních voleb v USA výrazně ovlivnili členové *Tea Party*, spontánního hnutí proti masivnímu a neúčelnému utrácení peněz daňových poplatníků.

Výrazné vítězství republikánů a výrazná porážka demokratů a prezidenta Baracka Obamy. Američtí voliči řekli „obamismu“ jasné „Ne!“

Prezident Obama je nepopulární ze dvou hlavních důvodů. Tím prvním je jeho styl: je netečný, odtažitý, chladný, nadnesený, místy až arogantní. Tváří se, že je nad věcí a že normální lidé jsou hloupí, ovládá je strach a emoce, a nechápe fakta a racionalitu tak jako on. Lidem nerozumí a lidé jím na oplátku také nejsou nadšeni.

A tím druhým je jeho domácí politika. Podstatou „obamismu“ bylo posunout Ameriku k sociální demokracii západoevropského typu. Tomu nyní voliči řekli jasné ne.

Když Obama nastupoval do úřadu, nezaměstnanost v USA byla 7,8 %, což bylo vysoké číslo. Nyní je nezaměstnanost v USA 9,6 %. Obama přitom již stihl utratit biliony dolarů v různých stimulačních balíčcích, které však zatím ekonomice výrazně nepomohly. „Pomohly“ však nasekat gigantický státní dluh. A ten bude muset někdo časem zaplatit.

Tea Party proti utrácení

Proti tomuto dluhu a proti masivnímu utrácení peněz daňových poplatníků vzniklo na jaře 2009 spontánní hnutí centristů, konzervativců a libertariánů nazvané *Tea Party* (podle události v roce 1773 na počátku americké revoluce, kdy našťvaní Američané na protest proti nové britské dani naházeli do bostonského přístavu z britských lodí balíky čaje). Je to hnutí rozzlobených daňových poplatníků, kteří jsou přesvědčeni, že stát a politici utrácí příliš mnoho a příliš neúčelně z jejich peněz.

Toto hnutí se v primárkách zmocnilo Republikánské strany v mnoha státech, porazilo dlouholeté, kariérní poli-

tiky a nahradilo je lidmi novými, vlastními. A 2. listopadu 2010 hodlalo z Kongresu a guvernérských úřadů vymést demokracii.

Vítězství republikánů

Jak a v jaké míře se to povedlo? Republikáni – a *Tea Party* – výrazně uspěli ve volbách do Sněmovny reprezentantů (jež se celá volí každé 2 roky). Republikáni získali více než 60 nových kongresmanů a v 435členné Sněmovně budou mít pohodlnou většinu.

Podstatou „obamismu“ bylo posunout Ameriku k sociální demokracii západoevropského typu. Tomu nyní voliči řekli jasné ne.

Ve stočlenném Senátu měli demokraté 59 a republikáni 41 senátorů. Letos se volila jeho třetina (jako v ČR) a republikáni budou mít v novém Senátu (s největší pravděpodobností, v některých státech ještě probíhá přepočítávání hlasů) 47 senátorů a demokraté 53. Demokraté tady v Senátu uhájili svou většinu, leč oslabili.

Pokud jde o volby guvernérské, letos se volili guvernéri v 37 z 50 států. Republikáni vyhráli ve 23 státech a celkově tak budou mít 30–31 guvernérů (opět podle toho, jak dopadne přepočítávání hlasů ve státech s těsnými výsledky), tedy 60% většinu všech guvernérů.

Úspěšnost kandidátů Tea Party

Jak dopadla *Tea Party*? Uškodila republikánům, nebo jim pomohla? Rozhodně více pomohla, než uškodila. Úspěšnými kandidáty *Tea Party* a zároveň Republi-

kánské strany byli ve volbách do Senátu např. Rand Paul v Kentucky, Ron Johnson ve Wisconsinu, Pat Toomey v Pennsylvánii, velice konzervativní mladá (42 let) pro-life katolička v New Hampshire Kelly Ayotte, či vycházející hvězda republikánské politiky – mladý (39 let) Američan kubánského původu Marco Rubio na Floridě. V guvernérských volbách to byly například pro-life katolička latinsko-amerického původu Susana Martinez v Novém Mexiku či mladá (38 let) Američanka indického původu (konvertitka od sikhského náboženství k protestantskému křesťanství) Nikki Haley. (Republikáni tak teď mají dva mladé guvernéry indického původu – vedle Nikki Haley v Jižní Karolině je to i stávající 39letý guvernér Louisiany Bobby Jindal, katolický konvertita). Pokud jde o volby do Sněmovny, mohl bych uvést desítky, ale zmíním jen jednoho: černošský plukovník Allen West, jenž má reaganovské názory a uspěl na Floridě.

Někteří kandidáti *Tea Party* však neuspěli – především republikánské kandidátky na senátorky Sharron Angle v Nevadě (těsně) a Christine O'Donnell v Delaware (ne tak těsně), jakož i Joe Miller na Aljašce a Ken Buck ve státě Colorado.

Celkově však většina kandidátů *Tea Party* byla úspěšná a ono lidové hnutí svou energií a aktivitou republikánům výrazně pomohlo.

Ženy v politice

Zajímavým faktem byl veliký počet konzervativních žen-kandidátek v letošních volbách. V americké politice je tradičně mnohem více žen než u nás, ale většinou to byly levicově-liberální demokratky nebo centristické republikánky. Letos kandidoval historicky bezprecedentní počet konzervativních – a to jak v ekonomických, tak i morálních otáz-

kách – republikánských žen, z kterých mnohé, jak jsme viděli, uspěly. Zásahu na tom má nepochybně bývalá guvernérka Aljašky a kandidátka na viceprezidentku v roce 2008 Sarah Palin, která jim byla pozitivním vzorem a která kandidaturu těchto konzervativních žen výrazně podporovala.

Referenda

Referenda ve státech letos neměla výrazně morální témata; úsměvnou výjimkou mohou být referendum o legalizaci marihuany, která překvapivě v Kalifornii neprošla, a referendum o zákazu islámského práva šariá, který celkem nepřekvapivě ve státě Oklahoma prošel (ne že by tam šariá doposud byla, ale voliči si zřejmě řekli – zakažme ji preventivně, pro jistotu, kdyby náhodou někdy někdo měl v budoucnu ten blbý nápad...).

Nové hranice volebních obvodů

Možná nejvýznamnějším a u nás nejméně doceňovaným důsledkem těchto voleb je úspěch republikánů ve volbách guvernérských a ve volbách do parlamentů jednotlivých států. Rok 2010 (jako každý rok, který končí číslicí 0) je v USA rokem, kdy se koná sčítání obyvatel, aby se zjistilo, jak se mění relativní lidnatost jednotlivých států – a podle toho se těm státům stanovuje zastoupení ve Sněmovně reprezentantů. Republikáni získali státy, které budou relativně v populaci růst a demokraté státy, které relativně – vzhledem ke státům ostatním – populaci ztrácejí. V příští dekádě tedy budou mít „republikánské“ státy oproti dnešnímu stavu více kongresmanů než státy „demokratické“. Navíc vlády jednotlivých států budou moci určovat volební obvody tak, aby to té vládnoucí straně v daném státě

tě nejvíce vyhovovalo. Takže když v roce 2000 měli v nějakém státě vládu demokraté, stanovili hranice volebních okrsků tak, aby to bylo co nejvýhodnější pro demokraty v tom daném státě. To samé činili i republikáni v těch státech, v nichž v roce 2000 vládli.

Letos se začnou překreslovat hranice volebních obvodů a budou to dělat vlády těch států vždy ve prospěch vládní strany. A ve většině států mají v důsledku letošních listopadových voleb vládu republikáni. Implikace je zřejmá.

Roman Joch
(Mezilitulky redakce)

MUDr. Roman Joch, ředitel Občanského institutu a poradce premiéra P. Nečase pro lidská práva a zahraniční problematiku

KONTRAREVOLUCE DUCHA

Vlastenectví je úhelným kamenem domova

Jaké místo má vlastenectví v dnešním multikulturním světě? Je jen bezúčelným reliktem minulosti, či snad nebezpečným nacionalismem? Zkusme se na něj podívat jako na nově nalezený výraz pro obranu základních hodnot našeho státu a naší křesťanské civilizace.

V záplavě slov, obrazů a zvuků, v celém tom bezduchem „veselém“ hluku, který na nás dvacet čtyři hodin denně chrlí tisícíhlavá saň s neutrálním jménem „mediální provoz“, stávají se mnozí z nás již neteční. Případá jim, že se toho nakonec zase tak moc strašného neděje. Ale ono se děje. Především se rychle snižuje citlivost k destrukci hodnot, bez nichž se měníme v neukotvenou, snadno manipulovatelnou masu. Dobře je to patrné na tom, jak tiše a jakoby mimochodem vyhasínají mnohé podstatné či přímo základní pojmy. Jedním z takových, jejichž ztráta bude mít fatální důsledky, je slovo vlastenectví.

Destrukce základních pojmů

Jsou to právě média hlavního proudu (takzvaná mainstreamová), která v družně jednotě s převážnou většinou politiků

usilovně pracují na relativizaci a destrukci principiálních pojmů a ctností, které ještě donedávna ohraničovaly svobodný demokratický svět. Nejde o nic náhodného. Je to promyšlený a cílený útok na principy a ideje, s nimiž se převážně levicová mediální a politická scéna hodlá vypořádat jako s haraburdím určeným na marxisticky příslovecné „smetiště dějin“.

Základním projevem tohoto masivního všeobecného útoku, vedeného z pozic krajního ateismu a relativismu – takzvaného Pokroku –, je hluboká ztráta paměti. Absence vzdělání, zvláště historického a světonázorového.

Naše státní školy nejsou světonázorově neutrální. Nedávají mladým lidem na výběr z několika základních koncepcí světa. Jsou téměř bezvýhradně hlásnou troubou ateistické propagandy, takzva-

ného vědeckého světového názoru, který kdosi vtipně nazval světovým vědeckým názorem. Ta přesmyčka naznačuje, že nejde jen o náš problém, zděděný z dob totality, ale o mohutný tlak významné části intelektuálních, politických a mediálních „elit“ v celém euro-atlantickém civilizačním prostoru. Otázka státu, státnosti a vlastenectví je významnou součástí této ničivé koncepce. Jejím cílem není nic menšího, než vytvoření takzvané Světové vlády, úplného ovládnutí světa jedinou „globální“ ideologií – stvoření Nového člověka.

Přetržení historické paměti

Přetržení historické paměti, nitek continuity, jimiž se generace za generacemi vždy vztahovaly ke své vlastní minulosti, navazovaly na ni a přidávaly k ní svůj

vlastní vklad, je základním technologickým postupem při již započaté výrobě občana „nového světového řádu“. Sociální inženýři důkladně mediálně vymývají mozky a srdce občanů svých zemí. Do vyprahlé půdy sejí plevelné rostliny náboženství „člověkoboha“. Má se stát nástupcem Bohočlověka, který stál na počátku naší křesťanské civilizace.

Je nutno otevřeně přiznat, že se jim jejich zhoubné dílo daří, že vítězí. Národní kulturu, zvyky a tradice nahradila ideologie rozbředlého neurčitěho „multikulturalismu“. Skutečné umění a skutečná literatura, ještě i v dobách komunismu základní pojítka se světem „za opnou“ pro každého, kdo se vnitřně nesmiřoval s nesvobodou, spolkla elektronická média. Mladé a mladší generace většinou neměly v rukou díla světové klasiky – o naši ani nemluvě. Pokud z ní něco znají, pak nejvýš mystifikační „brikety“ v podobě občasných filmových či televizních zpracování.

Touto „zábavnou“ technikou ztrácí lidé povědomí o souvislostech jejich životů především s historií nedávnou. Nicméně základní útok je veden na přetnutí kořenů se samotnými kořeny a původem naší civilizace – s křesťanskou zvěstí.

Například dávno vyvrácená Darwinova teorie, jež měla být ateistickým klackem na Stvořitelovo dílo, se stále vyučuje jako jediná vědecky ověřená pravda o „přirozeném“ původu světa a člověka. Jako by ve stvoření bylo něco nepřirozeného.

Umělý proces integrace

Nedávná minulost ukázala, že všechny tyto plány lze jen velmi obtížně provést, dokud existují suverénní státy. Proto byl zahájen umělý „proces integrace“, v nejfantastičtější podobě viditelný na evropském kontinentě. Původně byl vykládán jako přirozené překonávání obchodních, celních a dalších bariér. Kdyby zůstalo u toho, asi by sotvakdo mohl něco namítat. Umělé překážky ve volném pohybu zboží, lidí a myšlenek jsou člověku vždycky na škodu.

Jenže po Maastrichtské smlouvě bylo rázem jasné, kam celý „proces“ směřuje: ke vzniku velké evropské říše a destrukci národních států. A s tím ruku v ruce

Francesco Perilli: Pomník multikulturalismu. Foto: Flickr, Shaun Merritt

Sociální inženýři důkladně mediálně vymývají mozky a srdce občanů svých zemí. Do vyprahlé půdy sejí plevelné rostliny náboženství „člověkoboha“.

oslabování a postupný rozklad demokratického systému.

Stát začal být vydáván za relikv minulosti a vlastenectví za nebezpečný nacionalismus. Jenže pravý opak je pravdou. Historické státy byly výsledkem přirozeného vývoje, v němž určitá entita – politický lid, „démos“ – na základě společného jazyka, historie, kultury a zájmů definuje na daném území svou svrchovanost. Je tím „právě tak akorát“ správným celkem, v němž se může uplatnit lidovláda, demokracie. Kde lidé ještě „fyzicky“ i fakticky jsou s to dohlédnout na své volené zástupce. Kde prostřednictvím zákonů mohou prosazovat své autentické zájmy. Projekt Evropské unie je toho pravy protikladem.

Nezbývá, než se opět stát vlastenci

Vlastenectví je proto dnes z těchto a mnoha dalších důvodů „kontrarevoluční“. V médiích je zesměšňováno, nebo při-

nejmenším ignorováno. Z vlastenců se dnes stávají disidenti.

Pokud však nemá tisíciletá historie českého státu, se všemi jeho tragickými i slavnými zkušenostmi, přijít vniveč, nezůstává, než se opět stát vlastenci. Vrátit se zpět k odkazu generací, které nám – často za nejvyšších obětí – náš stát předaly jako dědictví. Dát nový obsah starým pojmům – navzdory mediální ofenzivě revolucionářů Pokroku – je prvním krokem na dlouhé cestě.

Vlastenectví, jako nově nalezený výraz pro obranu základních hodnot deseti století našeho státu a dvaceti století naší křesťanské civilizace, je základním kamenem budovy našeho krásného domova. Kamenem úhelným. Kamenem, který by architekti Nového světa, světa bez svobody, demokracie a bez Boha tak rádi jednou provždy zavrhl. Nedo- volme jim to.

Petr Hájek

(Mezitimulky redakce)

Fotografie autora pochází z jeho osobního archivu.

Petr Hájek, novinář a spisovatel, zástupce vedoucího Kanceláře prezidenta republiky pro oblast komunikačních a kulturních strategií

PERSONALISMUS A KULTURA ŽIVOTA

Zakončení seriálu Architekti kultury smrti

Jako tečku za seriálem Architekti kultury smrti vám přinášíme závěrečnou kapitolu stejnojmenné knihy, podle níž seriál vznikl. Autoři knihy Donald De Marco a Benjamin Wiker se v ní zamýšlejí nad tím, jaké jsou skutečné hodnoty, které si musíme dobrovolně vybrat, abychom naplnili náš vlastní smysl jako osoby.

Ve filmu z roku 1936 *Muž, který činí zázraky* (*The Man Who Could Work Miracles*) obdařili rozverní bohové obyčejného člověka mimořádnou mocí nad neživými objekty. V průběhu filmu, založeného na příběhu H. G. Wellse, hrdina opakovaně komentuje jejich neobvyklý dárek jako „sílu vůle“. Ozbrojen takovou „silou vůle“ je schopen pohybovat jakýmkoli materiálním objektem přesně tak, jak si usmyslí. Dokáže přepravit předměty i lidi do jakéhokoli regionu světa, přestěhovat budovy, dokonce i způsobit, že věci zmizí a pak se znovu objeví pouze prostřednictvím jeho vlastní vůle.

Bohužel však není obdařen moudrostí, přičemž hojně využívání jeho nově objevené síly nakonec způsobí takový chaos, že se daru vzdá a vrátí se do svého bývalého postavení neatraktivního obchodníka účetního.

Od síly vůle ke svévoli

Toto pojetí „síly vůle“ (na rozdíl od síly zůstat odolným ve chvílích pokušení) je vyhrazeno říši fantazie. Na každého z nás může přijít pokušení přát si takovou moc. Avšak vypravěči příběhů nám od nepaměti opakovali, že bychom takovou moc vždy používali pro destruktivní účely, protože nejsme nijak zvlášť moudré bytosti.

Jiné pojetí síly vůle je to, které najdeme ve spisech Nietzscheho a jiných uctíváčů vůle, kteří redukovali všechny morální hodnoty na vlastní osobu, která vykonává svou vlastní vůli. V tomto případě se předpokládá, že neexistují žádné jiné hodnoty než vůle samotná, a proto jsou všechny projevy vůle ospravedlněny. Zde se přesouváme z *psychokineze* (schopnost pohybovat věcmi) k *egoismu* (u něhož jedinec věří, že je středobodem vesmíru), od „síly vůle“ ke „svévoli“.

Svévolnost vede nevyhnutelně k izolaci vlastní osoby od druhých lidí. Ale více než izolaci vlastní osoby způsobuje svévole to, že ji vyvrhuje do exilu. Kromě toho představuje odtržení od všech hodnot, které mimo vlastní osobu existují. Tento exil pak následně vede k duchovnímu ochuzení.

Věk neuspořádané vůle

Psychiatr Leslie Farber nazval současnou epochu „věkem neuspořádané vůle“.¹ Vůle se soustředěním na sebe sama odvrací od svého přirozeného sklonu konat dobro pro druhého – to, co tradičně chápeme jako *lásku* – a zároveň sama

sebe redukuje na pouhou *touhu*. Ale touha není tak realistická ani tak odhodlaná jako vůle. Takový obrat je „zmatený“ v tom smyslu, že nepůsobí jako aktivita přirozeně směřovaná navenek, která potvrzuje, co je dobré. Spíše je toto působení vázáno na vlastní osobu a působí v jakémsi světě snů.

Síla vůle vede k destrukci, zatímco svévole způsobuje exil. Naproti tomu *dobrá vůle* nabízí možnost realistické spolupráce s hodnotami, které se nacházejí mimo samotnou vůli. Dobrá vůle může být rozhodnutím zapojit se pozitivně a láskyplně do života druhých. Přísně vzato patří síla vůle do říše fantazie, a svévole patří do psychopatologie; ale dobrá vůle patří do světa skutečných hodnot a skutečných lidí.

Je jistě možné, že člověk bude ochoten dělat špatné věci, ale dobrá vůle se přesouvá z omezené říše fantazie a soustředěnosti na sebe sama a vstupuje do světa objektivních hodnot. Dobrá vůle dělá to, co je dobré, představuje naplnění vůle. Taková „dobrovolnost“ je vyjádřením člověka jako osoby, někoho, kdo koná svou vůli v reálném světě, v němž je realizována spolupráce, součinnost a vzájemně se obohacující vztahy.

Člověk je architektem svého vlastního neštěstí. Když se rozhodne vymazat Boha a vzdát se objektivních hodnot, nemůže získat jakoukoli moc.

Vyhánění z ráje. Hunterův žaltář (12. stol.)
Foto: special.lib.gla.ac.uk

Odloučení od Boha

Architekti kultury smrti popisovaní v této knize jsou především ateisté a individualisté. Nezakládají svá stanoviska na zásadní představě, že lidská bytost je osobou, která ochotně spolupracuje s Bohem a druhými lidmi za účelem skutečného vybudování kultury života. Jako ateisté se sami odloučili od Boha. Jako pouhé jednotlivé bytosti se odcizili od svých bližních. Freud uvádí v knize *Totem a tabu*, že „Bůh v podstatě není ničím jiným, než

vznešeným otcem“, zatímco Nietzsche prohlašuje: „Není nikdo mezi živými nebo mrtvými, s nímž cítím sebemenší spřízněnost.“² Tyto postoje jsou pro architektury kultury smrti charakteristické. Představují Osobnosti Smrti, jejichž architektura může vytvořit pouze smrt.

Člověk je „architektem svého vlastního neštěstí“, píše laureátka Nobelovy ceny Sigrid Undsetová.³

Problém netkví ve hvězdách ani v našich genech, ale v lidské vůli. Když se rozhodneme vymazat Boha a vzdát se objektivních hodnot, nemůžeme získat jakoukoli moc. Naopak jen přispíváme ke zkáze tím, že šíříme „nicotu“. Jacques Maritain poznamenává, že Kristova slova „beze mne nemůžete činit nic“ mají dvě úrovně významu. První se týká neschopnosti udělat cokoli, co je dobré (např. práce při budování Kultury Života). Druhá se týká linie zla, což naznačuje, že můžete konat „nic“, čili „uvádět do praxe nicotu a být nicotou, která zraňuje [druhé] a vytváří zlo“.⁴

Člověk není osamělý ostrov

Právě v tomto pojetí konání „nicoty“ – nakažení se nebytím a dokonce i smrtí – nacházíme původ Kultury Smrti. Svěvolná osoba, která je architektem kultury smrti, pohrdá Bohem i bližním tím, že povyšuje své vlastní ego. To je důvod, proč Jan Pavel II. uvádí v encyklice *Evangelium života* (*Evangelium Vitae* 1995), že „při hledání hlubších kořenů zápasu mezi ‚kulturou života‘ a ‚kulturou smrti... se musíme dotknout vlastního citlivého bodu, podstaty toho hrozného stavu, který zakouší člověk našeho věku: je to ztráta vztahu k Bohu i k člověku“.⁵

Zde nám personalismus Jana Pavla II. umožňuje vidět antropologické chyby, které základy Kultury Smrti obsahují. My lidé nejsme osamělé ostrovy, ale lidské osoby. Jako takové máme povahu, která není v první řadě soustředěna na vlastní já, ale je zaměřena na sebedarování:

Skrze světlo rozumu a s pomocí ctnosti lidská osoba objevuje ve svém těle předznamenání, význam i příslib vlastního darování se, podle moudrého plánu Stvořitele. Právě ve světle důstojnosti lidské osoby, jež se potvrzuje sama sebou, rozum chápe zvláštní morální hodnotu některých dober,

k nimž lidská osoba má přirozený sklon. V důsledku toho, že lidskou osobu nelze omezit na jakousi svobodu, která rozhoduje o sobě samé, a vzhledem k tomu, že lidská osoba má určitou duchovní a tělesnou strukturu a současně cítí i původní morální požadavek milovat a respektovat lidskou osobu jako cíl a nikoli jen jako pouhý prostředek, stává se pak vnitřně nutným i respektování některých základních lidských dober, neboť jinak se upadá do relativismu a libovůle.“⁶

Duccio di Buoninsegna: Zvěstování (1308–1311)
Foto: lib-art.com

Mariino Fiat – „Ať se mi stane podle tvého slova“ – dokonale sjednocuje lidskou svobodu a ochotu být osobou, která spolupracuje při budování Kultury Života.

Podíl na životě Boha a bližního

Pojem Já-Ty je nedělitelný monadický (jednočlenný) prvek, který odhaluje povahu lidské osoby. Radikální individualista je odtržen od druhých a slepý k pravdě. Lidská osoba se naopak podílí na životě Boha a bližního a na základě své vlastní přirozené schopnosti je schopna rozeznat nádheru pravdy. „Žijte jako děti světla...“ radí Svätý otec, „zkoumejte, co se líbí Pánu. Nepodílejte se na neužitečných skutcích tmy (Ef 5; 8.10–11). V sociálním kontextu naší doby, který se vyznačuje těžkým zápasem mezi ‚kulturou života‘ a ‚kulturou

smrti, musí být vnitřně probuzen hluboký kritický smysl pro rozlišování skutečných hodnot a základních vztahů.“⁷

Tento hlubší kritický smysl nám skutečně umožňuje vidět, že jádrem sporu je střet mezi autentickou lidskou bytostí, která se jako osoba podílí na životě Boha a bližního, a neautentickou lidskou bytostí, která jako svévolný individualista pohlíží na ostatní nikoli ve smyslu vztahu Já-Ty, ale Já-To. Sigrid Undsetová hovořila o „nevýslovných duších, které žily po celá staletí, každá z nich uvězněná v zamotané síti svého vlastního já, z nichž nás nemůže osvobodit žádná nauka, pouze Bůh, a to jedině Svou smrtí na kříži“.⁸ Překonání cesty od sobeckého egoismu k milující osobnosti je ústředním lidským dramatem.

George Weigel hodnotí ve své završené biografii Jana Pavla II. *Svědék naděje* papežství Svätého otce jako „drama jednoho dějství“ umocněné „napětím mezi různými falešnými humanismy, které degradují lidskost tvrzením, jak ji obhajují a velebí, a pravdivým humanismem, jehož mocným svědkem je biblický pohled na člověka“.⁹

Mariino Fiat – „Ať se mi stane podle tvého slova“ – dokonale sjednocuje lidskou svobodu a ochotu být osobou, která spolupracuje při budování Kultury Života. Psychiatr Karl Stern poznamenal, že Mariino Fiat je srovnatelné jedině s Fiat Stvořitelovým „Budiž světlo: „Ticho mlčenlivého *souhlasu* se mohlo svou svobodou rovnat jedině prvotní svobodě aktu stvoření.“¹⁰

Realita lidské bytosti

Není to otázka *svobody*, co rozděluje architektury života a smrti. Svobodu volby máme my všichni. Dělení „pro-choice“ versus „pro-life“ je nesprávnou dichotomií. Jádrem problému je *antropologický realismus*. Jaká je realita lidské bytosti? Jaké jsou skutečné hodnoty, které si musíme dobrovolně vybrat, abychom naplnili náš vlastní smysl jako osoby? Jaká je realita smrti a zla? „Hled; předložil jsem ti dnes život a dobro i smrt a zlo...; předložil jsem ti život i smrt, pozhennání i zlořečení. *Vyvol si tedy život, abys byl živ ty i tvé potomstvo*“. V komentáři k této pasáži Deuteronomia (30,15.19) Jan Pavel II. prohlá-

šuje: „To se týká jistě i nás, kteří jsme každodenně voláni k rozhodování mezi ‚kulturou života‘ a ‚kulturou smrti.“¹¹

Volba mezi odcizením a účastí

Život a smrt se od sebe jistě liší. Lidi můžeme po právu posuzovat podle jejich ovoce. Ale nechceme čekat na konečné účtování, ještě než se dozvíme, zda jsme volili život, nebo smrt. To je důvod, proč je personalismus Jana Pavla II. užitečný i kritický zároveň. Jako úzký reflektor se koncentruje na to, kdo jsme a co bychom

dnes měli dělat. Jsme lidé, kteří potřebují být osvobozeni ze samoty nebo sobectví bez ohledu na to, nakolik jím trpíme, abychom mohli prostřednictvím lásky zosobnit své vztahy s druhými lidmi. To je základem budování kultury života. Nechceme kategorizovat lidi a eliminovat ty, o nichž soudíme, že jsou slabší. Naopak uznáváme každý lidský život a ke každému přistupujeme jako ke svému druhému „Já“. Jsme postaveni před volbu mezi odcizením a účastí. Hlavním úkolem nás jako lidských osob je mít lás-

kyplnou účast na životě druhých lidí. Přitom nám možná budou architekti Kultury Smrti připadat jako velmi beznadějný začátek. Přesto je to díky realitě, která je Kultuře Smrti vlastní, začátek vpravdě revoluční, který vytváří půdu pro konečný rozkvět Kultury Života.

Donald De Marco – Benjamin Wiker:
The Architects of the Culture of Death.

Ignatius Press, San Francisco 2004,

ISBN 1-58617-016-3, 410 stran.

Přeložila Ing. Alena Povolná.

(Mezilitulky redakce)

Hnutí Pro život ČR připravuje vydání celé publikace *Architekti kultury smrti*. Publikace se překládá a předpokládaný rozsah bude cca 600 stran. Vzhledem k tomu, že bude vydán pouze velmi malý náklad určený pro vysokoškolské prostředí, doporučujeme zájemcům, aby si publikaci předem objednali na adrese Hnutí Pro život ČR, Vyšehradská 49, Praha 2 nebo e-mail na adrese info@prolife.cz.

Poznámky

¹ Leslie Farber, *The Ways of the Will* (New York: Basic Books, 1965).

² Quoted in Henry Thomas and Dana Lee Thomas, „Friedrich Nietzsche“, *Living Biographies of Great Philosophers* (North Stratford, N. H.: Ayer Company Publishers, 1977), s. 6.

³ A. H. Winsnes, *Sigrud Undset: A Study in Christian Realism*, přel. P. G. Foote (New York: Sheed and Ward, 1953), s. 8.

⁴ Jacques Maritain, *St. Thomas and the Problem of Evil* (Milwaukee, Wis.: Marquette University Press, 1942), s. 36.

⁵ Jan Pavel II., *Evangelium Vitae*, č. 21.

⁶ Jan Pavel II., *Veritatis Splendor*, č. 48.

⁷ Jan Pavel II., *Evangelium Vitae*, č. 95.

⁸ Winsnes, *Sigrud Undset*, s. 90.

⁹ George Weigel, *Witness to Hope* (New York: Harper Collins, 1999), s. 334

¹⁰ Karl Stern, *The Flight from Woman* (New York: Farrar, Straus and Giroux, 1965), s. 274

¹¹ Jan Pavel II., *Evangelium Vitae*, č. 28.

CHVĚJE SE, ALE PEVNÁ NENÍ

0 bytí a nebytí české křesťanské demokracie

Česká politická scéna se za poslední rok a půl zrcadlově proměnila. Opoziční většina se přesunula ze Sněmovny do Senátu a vyměnila si místo s vládní koalicí. V našem ústavním systému je to nevýhoda pro opozici – alespoň v tom, že novou legislativu nemůže mařit, ale jen brzdit. Pro křesťanské voliče se mnoho nezměnilo – KDU-ČSL nemá žádné zastoupení ve Sněmovně a v Senátu jen čtyři zastupce. V komunální sféře ztratili lidovci oproti minulým volbám přes 1200 zastupitelů. Výrazněji uspěli pouze na Moravě a klesli tak na regionální úroveň. Znovu se potvrdilo, že problém KDU-ČSL spočívá v opuštění hodnotové politiky a v nevěrohodnosti jejího vedení. Úřa-

dující předsedkyně M. Šojdřová hovoří o „bytí a nebytí křesťanské demokracie v ČR“, odvážnější politiky se ale bojí. Programové a personální nabídky Mladých křesťanských demokratů (MKD) odmítá. Přitom MKD – jako konzervativní, křesťanský zásadový a sociálně citlivý „dorost“ KDU-ČSL – je prakticky jedinou šancí na udržení této strany v politické „první lize“. Když ale Celostátní výbor MKD vyhlásil podporu tradiční rodiny a tradičního školství (včetně domácího a církevního), boj proti eutanazii, potratům, masové imigraci, radikálnímu islámu, kriminalitě a drogám, paní Šojdřová usoudila, že rozhodnutí celostátního výboru není celostátní. Je pryč třeba „ne-

zdůrazňovat nesouhlas s potraty“ a ještě více se otevřít a liberalizovat, aby strana získala nevěřící voliče. Příkladem šel předseda KV KDU-ČSL Ústeckého kraje L. Steiner, když před 2. kolem senátních voleb vyzval voliče, aby proti kandidátovi ODS volili J. Doubravu, do letoška člena KSČM. Nevyvaruje-li se KDU-ČSL podobných excesů a programových bludů ani na listopadovém sjezdu, bude její osud definitivně zpečetěn.

Ferdinand Peroutka, jr.

Ferdinand Peroutka, jr., novinář, publicista, stálý spolupracovník internetového portálu ČT24

CÍRKEV NENÍ PROTI NIKOMU

Poselství synody o Blízkém východě

Nedávno skončila synoda o Blízkém východě. Formulovala poselství světu a zveřejnila 44 konkrétních návrhů, jež má papež zvážít. Nejjobtížnějším tématem byla samozřejmě válka, zejména izraelsko-palestinský konflikt. Biskupové mluvili o problémech, jež vznikají z toho, že Palestinci žijí na obsazených územích. Současně ale zdůraznili, že Izrael má právo žít v bezpečných hranicích.

Dalším velkým tématem byly vztahy k muslimům. Závěrečný dokument vyzývá ke spolupráci v oblasti sociální a vzdělávací a připomíná, že křesťanská vzdělávací zařízení jsou otevřena všem. Požaduje však, aby se křesťanům přiznala občanská práva včetně náboženské svobody.

Synoda dále jednala o stěhování křesťanů z Blízkého východu: důvodem je válka, diskriminace a hospodářské

problémy. Mění se i tvář Církve na Blízkém východě. Zatímco tradiční katolické obyvatelstvo mizí, přicházejí z Asie na arabský poloostrov miliony katolických věřících.

Návrhy synody se – jako obvykle – předávají papeži, od něhož se očekává apoštolský list na daná témata.

Bezprostředně po synodě se koptsko-katolický patriarcha Antonios Naguib, generální relátor synody, vyjádřil k negativním ohlasům, podle nichž byla synoda anti-izraelská nebo anti-muslimská. „Církev není proti nikomu,“ řekl listu *Il Giornale*.

Synoda důrazně deklarovala právo Izraele na život v míru a bezpečí. Současně podtrhla právo Palestinců na vlastní domovinu v bezpečných hranicích, zopakoval patriarcha Naguib, který se 20. října stal kardinálem. Varování před poli-

tickým užitím Bible ostatně platilo i pro pozice evangelikálních sekt: „Tak jako dřívější papežové, i tato synoda odsoudila užívání Božího jména k ospravedlnění nenávisti a fundamentalistického teroru,“ připomněl patriarcha. Synoda to připomněla slovy: „Není dovoleno opírat se o biblické pozice a využívat je jako nástroj k ospravedlnění nespravedlnosti.“

Papež na synodě oznámil, že v roce 2012 se bude konat další synoda, tentokrát na téma nové evangelizace. Je totiž třeba nově evangelizovat tradičně křesťanské země, které se vzdálily víře.

Michaela Freiová

Michaela Freiová, publicistka a překladatelka, spolupracovnice Občanského institutu a Res Claritatis

ŠEST PŘÍBĚHŮ BLÍZKOVÝCHODNÍCH CÍRKVÍ

Církev sui iuris se sešly na synodě v Římě

Na Blízkém východě působí šest východních katolických církví, které jsou vedeny vlastními patriarchy a zachovávají odlišné starobylé rity a tradice. Připomeňme si jejich příběhy.

Na začátku synody připomněl arcibiskup Nikola Eterovič, generální tajemník synody, že vedle latinské církve je tu šest východních katolických církví *sui iuris* působících na Blízkém východě a vedených vlastními patriarchy.

Připomeňme si příběhy těchto východních církví.

Arménská církev

Arménie byla evangelizována apoštolou Bartolomějem a Tadeášem a křesťanství se stalo jejím oficiálním náboženstvím v roce 301 za vlády svatého Řehoře *Illuminátora*. Arménská církev se odděli-

la po chalcedonském koncilu roku 554; podobně učinily další východní církve, o nichž dnes mluvíme jako o „uniatských“. Po několika pokusech o opětné sjednocení s Římem papež Benedikt XIV. v roce 1742 ohlásil ustavení arménské katolické církve.

Její patriarchát (dnes vedený patriarchou Nersesem Bedrosem XIX. Tarmounim) sídlí v libanonském Bkerke a její obce se nacházejí v Egyptě, v Sýrii, v Turecku, v Izraeli, v Iránu, v Iráku a v Palestině; existuje také globální diaspora, zvláště v USA. Na celém světě žije asi 540 tisíc katolických Arménů.

Chaldejská církev

Katolická chaldejská církev vznikla v Edesse za apoštola Tomáše. Dnes se její patriarchát nachází v Bagdádu a vede ho patriarcha Emmanuel III. Delly; má asi 419 tisíc členů.

Linie patriarchů ve společenství s Římem se datuje až do roku 1553, i když toto spojení bylo několikrát přerušeno.

Historie chaldejské církve je poznamenána vlnami perzekuce, jež zažila v Iráku. Tyto perzekuce zdecimovaly počet jejích členů a rozptýlily je, přesto si však tato církev udržuje pevnou přítomnost a živé společenství.

Koptský patriarcha Antonios Naguib. Foto: notredamedeparis.fr

Katolická koptská církev

Kořeny této církve nacházíme v době konverze pravoslavného koptského biskupa Amby Athanasia ke katolicismu v roce 1741. Současně s ním konvertovalo 2000 věřících. Athanasius byl jmenován apoštolským vikářem tohoto nového stáde. I když se později vrátil do pravoslavné církve, zanechal za sebou linii katolických vikářů. V roce 1824 Svatý stolec vytvořil patriarchát pro Kopty, který pak obnovil papež Lev XIII.

Nynějším koptským katolickým patriarchou Alexandrie, který vede církev se 163 tisíci členy v Egyptě, je arcibiskup Antonios Naguib, generální relátor středovýchodní synody.

Řecká melchitská církev

Melchitů, kterým se říká také byzantští katolíci, je po celém světě asi 1,3 milionu. Do plného společenství s římskou církví vstoupili roku 1729 za papeže Benedikta XIII. Melchitský patriarcha Řehoř odmítl na I. vatikánském koncilu podepsat prohlášení o papežské neomylnosti, ale později vyjádřil souhlas s výhradou „mimo práva a privilegia východních patriarchů“. Řehořovy obavy z latinizace východních církví byly poněkud zmírněny encyklikou *Orientalium Dignitas* papeže Lva XIII. Také po II. vatikánském koncilu učinili melchité dal-

ší opatření k odstranění latinských tradic ze své liturgie.

Současným patriarchou sídlícím v Akku, Haifě, Nazaretu a v Galileji je arcibiskup Elias Michael Chacour, Palestinec, který byl nominován na Nobelovu cenu míru za svou charitativní a promírovou práci.

Současným melchitským řecko-katolickým patriarchou Antiochie a celého Východu, Alexandrie a Jeruzaléma, je Řehoř III. Laham, který sídlí v syrském Damašku. Melchity najdeme v Izraeli, v Sýrii, v Jordánsku a Libanonu, a také v Africe, v Jižní Americe, v Severní Americe a Austrálii.

Maronitská církev

Maronité odvozují své jméno od syrského mnicha svatého Marona, důležité postavy křesťanské komunity v Antiochii, který opustil Antiochii proto, aby se po příkladu svatého Antonína usídlil v poušti a vedl poustevnícký život.

Maronité hlasovali pro závěry chalkedonského koncilu v roce 451 a věnili se mezi chalkedonské křesťany v tomto regionu. Asi 350 maronitů bylo zabitých monofyzity, ostatní uprchli a usídlili se v Libanonu, zvláště v jeho horských oblastech.

První maronitský patriarcha, Jan Maron, byl zvolen v roce 687 za islámské in-

vaze a za konfliktu s pravoslavnou církví a byzantským císařem Justiniánem II. Muslimské dobytí území východního křesťanstva odřízlo spojení maronitů s Římem na 400 let, až do první křížácké výpravy, kdy maronité v roce 1182 obnovili své spojení s Římem. V roce 1584 upevnili maronité svou přítomnost založením Maronitské koleje a několika klášterů a konventů maronitských řádů.

Dodnes většina křesťanů v Libanonu patří k maronitům. Je jich 930 tisíc a jejich patriarcha, dnes kardinál Nasraláh Boutros Sfeir, sídlí v městě Bkerke poblíž Bejrútu. Jejich diaspora přesahuje 3 miliony; má kongregace v Austrálii, v USA, v Kanadě, v Brazílii, v Argentině, v Mexiku, v Izraeli a na Kypru.

Syrská církev

Tato církev bývá také nazývána západním syrským ritem: používá liturgii v syrském jazyce, nazvané „Anafora svatého Jakuba“, a sahá až k biskupskému působení svatého Petra v Antiochii. Syrská katolická církev se oddělila od pravoslavi a vstoupila do unie s Římem v roce 1781.

V roce 1782 se syrský pravoslavný patriarcha Michael Jarweh z Aleppa prohlásil za katolíka a vyhlásil společenství s Římem. Pak uprchl do Libanonu, kde ustavil nepřerušenu linii katolických syrských patriarchů. V 18. století šla syrská církev do podzemí kvůli perzekuci ze strany pravoslavných, podporovaných otomanskou správou.

V následujících letech se patriarchát přesunul z Libanonu do syrského Aleppa, pak do tureckého Mardinu, a nakonec – během asyrské genocidy za 1. světové války – do Bejrútu. Za této genocidy zahynulo více než 37.500 syrských katolíků.

Dnes se ve světě nachází 159 tisíc syrských katolíků, především na Středním východě v Sýrii, Libanonu, Iráku, Egyptě, Turecku; diaspora se nachází v Austrálii, ve Švédsku, ve Francii, v Venezuele, v Brazílii, v Súdánu, v USA a v Kanadě. Dnešním patriarchou Antiochie a celého Východu je Ignác Josef III. Junan, který sídlí v Bejrútu.

převzato z *Kath.net*
přeložila Michaela Freiová

ŠŤASTNÉ DĚTI: „JEDNODUCHÝMI SLOVY SE ZDE MLUVÍ O NĚČEM MNOHEM HLUBŠÍM.“

Rozhovor s Adamem a Magdalenou Bartoňovými, majiteli vydavatelství Studio Vox

„Jednu jenom duši máš, a tak málo o ni dbáš? Pomni, jestli duši ztratíš, vše ztraceno máš!“ Tuto pravdu nám připomíná malá Anička – Anna de Guigné, jejíž životní příběh si můžeme poslechnout v prvním díle cyklu „Šťastné děti“. Toto CD uvedlo do distribuce Studio Vox ještě jako soukromý projekt v roce 2003 a dnes již na ně navazuje dalších 6 CD plných inspirujících životopisů svatých, šťastných dětí. Práce manželů Bartoňových je tedy známá mnohem déle než značka Studio Vox. Pozoruhodné dílo bude dále rozšiřováno, ale ve studiu vzniká také nová série nahrávek dle knížky dr. Čeňka Tomíška *Dětským duším*. Vydavatelství jsme poprosili o rozhovor, který vám přinášíme.

Co vás vedlo k vytvoření edice nahrávek s názvem Šťastné děti?

Na původní myšlenku nás přivedli naši kamarádi, manželé Semínovi. Asi jako mnoho dalších rodičů jsme prahli po něčem, co by bylo pro děti nejen zábavou, ale i poučením a povzbuzením. My jsme tehdy lovili ve starých pohádkách, ještě tendenčně neupravených, jak je všichni známe z dob totality. Nestačili jsme se divit, když jsme zjišťovali, že to, co považujeme za „klasiku“, už je značně přepisovaná verze vhodná pro malé pionýry a budoucí soudruhy a soudružky. Například v původní Popelce (podle Boženy Němcové) macecha bránila Popelce jít ne na ples, ale do kostela. Dávala jí jen hadry, ve kterých do kostela nemohla a ještě ji zahrnula prací. Jaké štěstí, když Popelka díky kouzelným oříškům získala krásné šaty! Jaké štěstí, že mohla jít v neděli do kostela! Tam si ji také vyhlídl mladý kníže... atd. Tohle nám tehdy právě leželo v hlavě a také jsme nahráli „po domácku“ nějaké pohádky Oscara Wilda. Ovšem Míša Semínová tenkrát vytáhla daleko větší „kalibr“ a byly to právě *Šťastné děti*, které nahrála na nějaký šumící kazeťák doma v kuchyni. A Michal hned kul plány, jestli bychom do toho nešli, když jsme oba herci, a nenahráli to s patřičnou technikou. To dílo je tak silné, že si nás hned získalo, a tak jsem se do toho vrhli.

Nejsou ty příběhy, přímé řeči v nich užité, na dnešní dobu moc sladké? Nevychítají vám to lidé?

Někomu připadá přehnaná ta „sladkost a uhlazenost“, někomu zase ta drsnost

tehdejší reality, jako umírání dětí v útlém věku. Z příběhů je cítit syrovost a pravdivost, psal je totiž život sám. Nejsou to pohádky.

V čem si myslíte, že jsou příběhy, které Šťastné děti představují, důležité, podstatné, v čem mohou měnit své posluchače?

Velmi ceněné je v nich neustále se opakující katechetické naučení. Pravdy víry, stručně a jednoduše vyložené se memo-rují stále dokola, takže se je děti mohou

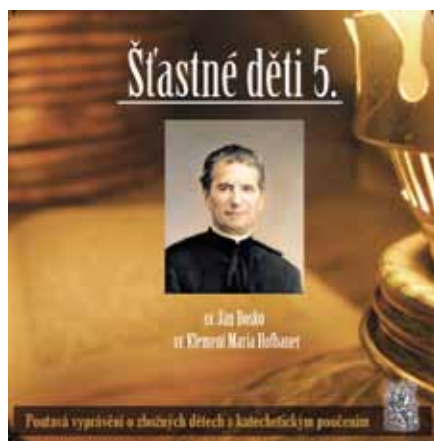

Foto: Studio Vox

snadno naučit, jako se učí násobilku nebo vyjmenovaná slova. A v čem mohou děti měnit? Těžko se dá nahlédnout do dětské duše, ale příběhy na ně jistě hluboce působí. Vždyť hrdinové těch příběhů jsou právě děti a bojují se stejnými protivníky, které tak dobře všichni známe: s neposlušností, umíněností, vzdorovitostí...

Je nějaká hlavní idea, proč jste se pustili do práce na zvukovém zpracování příběhů těchto dětí?

Není to žádné zvláštní poselství, je to jen další prostředek z mnoha, jak si pomoci při výchově v katolické rodině.

V současné době je knižní trh zaplaven návodnými knihami, příručkami o výchově dětí, existují desítky kurzů, jak dětem dát poznat šťastné dětství. Avšak šťastných dětí jako by nepřibývalo... V čem podle vás tkví zdroj této situace?

Mnoho takových knih může být jistě kvalitní odbornou literaturou z oboru psychologie i pedagogiky. Naše *Šťastné děti* jsou zase dílem ryze katolickým a zmiňované „štěstí“ tkví ve štěstí ze spojení s Bohem. Mnoho dětí z tohoto díla je šťastných proto, že dosáhly posledního nejvyššího cíle nás všech. Po smrti byly ihned uvítány v Boží náručí. Štěstí „šťastných dětí“ pochází z jiného světa. Není to tedy štěstí příjemného života, dobrého prospěchu, úspěchu u kamarádů, štěstí harmonického prostředí rodiny. Jednoduchými slovy se zde mluví o něčem mnohem hlubším.

V čem bylo dětem v době prvních vydání příběhů, např. o Anně de Guigné, dávano v duchovním životě víc než dnes?

Děti nebyly ve své víře osamocené, jak tomu je někdy dnes. Ale každá doba „má svoje“. I dnes mohou děti dostat v duchovním životě stejně jako tehdy. I dnes mohou dostat katolické vzdělání, příklad rodičů a možnost přijetí svátostí. Myslím, že si nemůžeme stěžovat, i když na děti útočí ze všech stran materialismus, ateismus, nemravnost... Ale zase nejsme vystavováni tak drsným zkouškám, jako je ztráta rodičů, utrpení v nemoci, nedostatek léků, hlad, nouze, zima...

Co mohou rodiče, kteří touží po vpravdě šťastných dětech, podle vás dělat, jakou nejlepší cestou mohou jít, aby jim dali poznat to, za čí stojí se v životě zasazovat, pro co žít, pro co se obětovat a najít smysl té oběti, kterou pro ně přinesl Ten, který tolik dětí miluje – Ježíš Kristus?

Tak to se mě vůbec neptejte, jakou cestou by měli rodiče jít... My sami máme děti poměrně malé a jsme sami někde na začátku a tápeme stejně jako ostatní rodiče. Žádné vlastní rady nemáme, pro nás samotné jsou velkou inspirací právě *Šťastné děti*, protože z nich prosakuje i přístup rodičů. Člověk by rád něco „okoukal“ a zapasoval do svého života, ale nakonec stejně zjistí, že musí žít svůj život tady a teď a snažit se jen zuby nehty držet katolické víry.

Vím, že velkou devizou oněch příběhů je odér „tehdejší doby“ – čistota úmyslů, pevná sociální struktura, mezilidská úcta, vztahy obecně – ačkoli ni-

kdy nebyla doba bez hříšníků – měly řád. Hřích nebyl uctíván jako něco, co se mělo tolerovat. Od doby 60. let minulého století řád ale zvláště chybí a dá se říci, že stále upadá. Ovlivňuje i věřící, kteří se snadno nechají unést, zmanipulovat lacinými řečmi. V touze po jednoduchosti sahají k primitivnímu konzumentství. Jak je možné v takové atmosféře lidem, ba dokonce dětem říkat, že utrpení můžeme připojovat ke Kristově výkupné oběti a ještě z toho, díky dobré formaci a čistým duším, mít radost, užitek? Jsou asi takové základní věci víry, které se nemění, pokud je víra pravou vírou. Když se člověk naučí už v raném dětství obětovat své malé utrpení, křivdy nebo nepohodlí Ježíši Kristu, stane se to pro něho přirozeností. Když se v těchto situacích naučí vzdychat „proč zrovna já?“ nebo „kdo za to může?“, stane se to také jeho přirozeností. A jak praví známé přísloví: co se v mládí naučíš...

Které tři příběhy vás a vaši rodinu nejvíce oslovily nebo ovlivnily? Proč?

To by bylo lepší zeptat se dětí samotných, ale velmi oblíbení jsou třeba mučedníci japonští, svatý Efrém nebo Helenka Organová...

Díky Šťastným dětem, které jsou mimo chodem ideálním dárkem pro kmotřence či biřmovací kmotry apod., vzniklo vaše nové vydavatelství – Studio Vox. Co plánujete dále?

Samozřejmě pokračování *Šťastných dětí*, které ještě zdaleka není u konce, dále chystáme alespoň dva pilotní díly z knihy Dr. Čeňka Tomiška *Dětským duším*, což je dílo pro odrostlejší mladé posluchače, a také bychom se chtěli pustit do zmiňovaných „původních“ pohádek. Více informací najdete na <http://www.studiovox.cz>.

Děkuji za rozhovor.

Zdeňka Rybová

ČESKÁ KATOLICKÁ LITERATURA BEZ BIBLE?

Martin Putna nedávno vydal pokračování svého zatím největšího díla, *Dějiny české katolické literatury*. Nutno předeslat, že jde o podnik záslužný a gigantický. Mladší generace má snad poprvé možnost seznámit se s mnohými neprávem polozapomenutými jmény, vše je přehledně, čtivě a svižně uspořádáno. Výborné je i zasazení do evropského a celosvětového literárního a dobového kontextu, díky němuž se čtenář od samého počátku v látce dobře orientuje.

Při bližším ohledání se však nabízí několik otázek. Proč byly z dějin vyřazeny veškeré biblické překlady? Lze pochopit, že autor měl pro tento vskutku svérázný přístup nějaký (byť asi v očích většiny kulturní veřejnosti těžko obhajitelný) důvod. Avšak nesdělil nám jej. Nesdělil jej ani v předchozím díle (mapuje období 1848–1918), v němž zvolil tentýž přístup a který celou velevstavbu zahajoval.

Situace je často o to absurdnější, že o některých autorech překladů se v textu (i dosti podrobně) hovoří. Například

o působení Josefa Hegera či Františka X. Halase. Popisován je kdejaký zákrut jejich profesního i osobního života, avšak o jejich jednoznačně životním díle – příslušném biblickém překladu – nepadne ani slovo.

Autor ostatně tímto „výběrovým“ způsobem pracuje u nejednoho autora. Například vrcholné dílo Renčovo, jedinečný a s ničím jiným básnický nesrovnatelný překlad celého žaltáře, odbude na s. 961 jednou povšechnou a nepříliš vřídlnou zmínkou.

Další výhradou je autorovo příliš jednostranné předporozumění celé meziválečné situaci. Autor se jednoznačně kloní k „laskavějšímu“ a „měkčímu“ katolicismu, jak (poněkud paradoxně, vzpomene-li na Floriana a Durycha) vychází z podání Staré Říše a jejich následovníků, oproti katolicismu ultramontánnímu a zdánlivě nesmiřitelnému, jak jej pro autora ztělesňuje sám ďábel S. M. Brait a jeho čeládka (R. Dacík, K. Miklík, T. Voříšek) a pro Putnu jen obtížně a s výhra-

dami přijatelný M. Habáň). Autor „spor“ přenáší na pole literární tvorby a snaží se mít za rozhodnuté vskutku neřešitelné dilema (které je samo o sobě poněkud absurdní), zda dílo má být především mravné, nebo především literárně kvalitní.

Mrzuté je, že při spisování dějin české katolické literatury takového rozsahu a vlastně i významu není autor schopen odlišit katolicismus nesmiřitelný a karatelský od katolicismu věrně se držícího obsahů víry a dogmat a vybízejícího k jejich následování životem, byť lze přiznat, že některé vnějškové projevy mohou být u některých jedinců shodné. Výsledné hodnocení jednotlivých kulturních jevů je pak nutně zkreslené a nevěrohodné a automaticky se nabízí otázka, nakolik je pak věrohodné celé dílo, co vše ještě autor zkreslil či úplně vynechal, zvláště když je v něm na druhou stranu naprosto neúměrný prostor věnován kdejakému právem polozapomenutému regionálnímu beletristovi,

Pokračování na str. 15 dole

Jak to vidí P. Lukáš Lipenský O.Cr.

Svatá Anežka, symbol vděčnosti a naděje

Má-li se vše obrátit k dobrému, musíme po vzoru svaté Anežky následovat Krista, který je cestou – cestou Božích přikázání, který je pravdou – žít bez lži, a který je životem – kultura života proti kultuře smrti.

Už příští rok si připomeneme 800 let od narození naší národní patronky svaté Anežky České.

To je jistě veliký důvod k oslavě, ale otázkou je, zdali má náš národ právo podílet se na oslavě někoho, jehož odkaz nebere příliš vážně.

Mnozí jistě vzpomínají na to, co se událo před 21 lety. Její svatořečení, setkání se Svatým otcem, volání „Papež do Prahy!“ Že snad už přijdou dobré časy, až bude oslavena. Na tuto oslavu musela čekat opravdu hodně dlouho, i když evidentně svatá.

Přešly dvě desítky let. A co dnes? Nálada je trochu odlišná, než jaká se tehdy čekala. Jestli to není tím, že jsme si uvědomili, kdo vlastně jsme. Sice osvobozeni od vnějších pout, ale v zajetí něčeho

mnohem horšího, v zajetí lhostejnosti. Prezident Havel v porevoluční době mluvil v jedné ze svých řečí o zmařené příležitosti, když náš národ vyhnal svatého Vojtěcha. Nyní ovšem nastalo něco hroživějšího: vyhnali jsme Krista.

A tak je vlastně dobře, že přichází opravdu krásné a kulaté výročí jejího narození a že se náš národ bude moci opět rozpomenout na svatou Anežku, která už za svého života, a stejně tak i po celých osm staletí, byla a je symbolem jeho vděčnosti a hlavně naděje.

Svatá Anežka umírala za dob bramborských, přesmutných. A jistě jen málokdo tehdy věřil, že se vše může obrátit k dobrému. A za necelé půl století přichází Karel IV. a s ním jedno z nejslavnějších období našich dějin. Pokud se historie

opakuje, jak někteří míní, máme ke změně k dobrému od jejího svatořečení ještě téměř třicet let k dobru. Ale nestane se vůbec nic, pokud se stejně jako ona něčeho nezřekneme, abychom tím získali něco lepšího. Pokud nebudeme jako ona následovat Krista, který je cestou – cestou Božích přikázání, který je pravdou – žít bez lži, a který je životem – kultura života proti kultuře smrti. Zmrtvýchvstalý Kristus žijící ve své Církvi – to je naděje pro náš národ. Kéž svatá Anežka dokoná své dílo. Svatý Václave, svatý Vojtěchu, svatá Ludmilo, svatý Jane Nepomucký, svatá Anežko Česká, orodujte za nás a za náš národ!

*P. Lukáš Lipenský, O.Cr.
administrátor farnosti u kostela
sv. Petra v Praze-Novém Městě,
nemocniční kaplan*

Pokračování ze str. 14

který však souzní s autorovým vnímáním jeho jihočeského či jiného regionálního zakotvení.

A tak méně poučenému čtenáři je např. jasné, že dominikánský časopis *Na hlubinu* měl ve své době nebyvalý ohlas a význam i pro nejšířší vrstvy. Nicméně autor jej odsunuje kamsi na smetiště antimodernistického a ultramontánního braku. Dokonce se snižuje k opravdu nechutnému hodnocení osudů jeho protagonistů (např. způsob, jakým komentuje věznění, smrt a odkaz S. M. Braitu na s. 484–5), kdežto své oblíbence např. vynáší div ne do nebe za skutky, jejichž hrdinství je spíše hrdinstvím těch, kdo jim v těžké situaci pomáhali (Dokulilův osud, jak je popsán na s. 969–70).

Vcelku pečlivá je redakční práce, na více než 1300 stranách textu uniklo jen pár překlepů. Nakladatelství Torst knihu vydalo v jednom svazku. Ten je

však tak obsáhlý, že pokud není při četbě položen, vlastně se číst nedá. Při začátku a konci četby se kniha téměř vytrhává z (nepříliš silné) vazby, uprostřed zase čtenář umdlévá dlouhým nesením několikakilogramové bichle. Doba je samozřejmě těžká a kniha nejspíš takto bude pro čtenáře levnější, ale domnívám se, že těch pár korun navíc, co by možná dvousvazkové provedení stálo, by zájemce

o koupi tak speciálního titulu stejně jen těžko odradilo.

Putnův nejnovější opus je tedy ve svém výsledku dílo notně problematické. Snad by se – pro svůj styl a subjektivitu při výběru látky i náhledu na ni – měl jmenovat *Eseje z dějin české katolické literatury (s nelaskavým přihlédnutím k dominikánskému příspěvku k nim)*.

Ivan Bok

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplať.

Letem světem

Říjen měl 5 pátků, 5 sobot a 5 nedělí. Něco takového se prý stane jednou za 800 let. To bylo (mohlo být) promodleno růženců! A že jsou moc potřeba:

Budeme zabíjet křesťany, oznámila irácká teroristická skupina spojená s al-Káidou. Ne ultimátum, jak říkají, ale jejich záminka pro vyhlazení katolíků v bagdáckém kostele pozbyla smyslu a platnosti. Důvodem zavraždění desítek nevinných lidí bylo údajné násilné zadržování dvou koptek, které přestoupily na islám.

Svět, který evidentně ztrácí rád a je muž přestáváme rozumět, se však o systémech stále snaží. V návaznosti na další tragédii, tentokrát domácí – ztracenou devítiletou holčičku z pražské Tróje –, mají vzniknout seznamy pedofilů. Podle Zuzany Baudyšové je také třeba děti očipovat. A podle UNESCO sexuálně vychovávat od narození. Systematik stát má za to, že obyčejný lid se neumí chovat zodpovědně. Lidem je zle ze zločinců, kteří ubližují dětem. Je to tak správně. Místo snahy o absolutní kontrolu obyčejných lidí by však měli mít oči na štopkách pro záměry politické a sociální.

Těž však pro **počiny divadelníků**. Jedno pražské divadlo uvádí na scénu „práci, otcovství a šílenství Wilhelma Reicha“,

jednoho z vůdčích osobností sexuální revoluce. Stal se ostatně též její obětí – zemřel na psychiatrickém oddělení věznice. Hlavy excentrických Freudových studentů padají i dnes. Z ministerstva školství **zmi- zel po mnoha letech sodomitský guru Jiří Hromada** a s ním i pofiderní progra-

Koláž: mimi

my na prevenci ve školách, které více než na cokoli jiného dbaly na „odstraňování předsudků vůči homosexuálním osobám“. Co udělá člověku radost? **Když úřad myslí**, jako v tomto případě. A když nemyslí, tak ho člověk může šikovně poučit. Po- vedlo se to nedávno v Německu: tam-

ní podnikatel Siegfried Rothhäuser chytře vyzrál **na zákaz Evropské unie dovážet a prodávat klasické žárovky** s vyšším příkonem – označuje je za malá topná tělesa.

Smutné výročí 3. listopadu připomně- lo, že je to právě rok, co prezident Klaus ratifikoval jménem republiky paraústavu EU – **Lisabonskou smlouvu**. Před svou kapitulací nad projektem všehomíra vydržel dlouho oponovat. Slabost převládla. To se ale nestalo **svatému Karlu Boro- mejskému**, od jehož kanonizace uplynulo 400 let. Svatý otec se (nikoli řečnický) ptal: Jak to, že tento náročný a rigorózní biskup dokázal do takové míry nadchnout své okolí? A odpovídá: Pro vroucnost své lásky k Bohu a bližnímu. Svatý Karel Boro- mejský rozdal vše, co bylo nadbytečným luxusem, nikdy neváhal bránit víru pro- stých lidí a práva chudých.

Leckdo tomu dnes vpravdě nerozu- mí. Není divu. **Podle posledních zpráv si Češi polepšili a vymaňují se z chudoby**. V nedostatku přitom údajně žije 885 tisíc lidí. Chudoba se nedá spočítat. Za ty, kteří trpí, se v listopadu zvláště modlíme. Mají naději na nebe. Stejně jako u svatého Kar- la Boro-mejského se touto optikou dává hmotnému světu naprosto jiný rozměr.

-zd-

14. 11. Ne	33. neděle v mezidobí Mal 3,19–20a, Žl 98,2 Sol 3,7–12, Lk 21,5–19	21. 11. Ne	Slavnost Ježíše Krista Krále 2 Sam 5,1–3, Žl 122, Kol 1,12–20, Lk 23,35–43
15. 11. Po	sv. Albert Veliký, biskup a učitel církve Zj 1,1–4; 2,1–5a, Žl 1, Lk 18,35–43	22. 11. Po	Památka sv. Cecílie, panny a mučednice Zj 14,1–3.4b–5, Žl 24, Lk 21,1–4
16. 11. Út	sv. Markéta Skotská; sv. Gertruda, panna Zj 3,1–6.14–22, Žl 15, Lk 19,1–10	23. 11. Út	sv. Klement I., papež a mučedník; sv. Kolumbán, opat Zj 14,14–20, Žl 96, Lk 21,5–11
17. 11. St	Památka sv. Alžběty Uherské, řeholnice Zj 4,1–11, Žl 150, Lk 19,11–28	24. 11. St	Památka sv. Ondřeje Dung-Laca, kněze, a druhů, mučedníků Zj 15,1–4, Žl 98, Lk 21,12–19
18. 11. Čt	Posvěcení římských bazilik sv. apoštolů Petra a Pavla Zj 5,1–10, Žl 149, Lk 19,41–44	25. 11. Čt	sv. Kateřina Alexandrijská, panna a mučednice Zj 18,1–2.21–23; 19,1–3.9a, Žl 100, Lk 21,20–28
19. 11. Pá	sv. Mechtilda Zj 10,8–11, Žl 119, Lk 19,45–48	26. 11. Pá	sv. Silvestr Guzzolini Zj 20,1–4.11 – 21,2, Žl 84, Lk 21,29–33
20. 11. So	sv. Felix z Valois Zj 11,4–12, Žl 144, Lk 20,27–40	27. 11. So	sv. Virgilius Zj 22,1–7, Žl 95, Lk 21,34–36

Res Claritatis MONITOR – publicistický třináctideník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Bc. Mária Pešeková, fr. Cyprián Suchánek OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.

